

PROSPECTIVA QUÈ PASSARÀ EN BIBLIOTECONOMIA I DOCUMENTACIÓ DURANT EL 2007-2008?

Consell Editorial
Amb la col·laboració d'Àlex Cosials

El 2006 han passat coses importants en el món de les biblioteques. Algunes de les previsions realitzades pel Consell editorial s'han acomplert. D'altres, especialment els aspectes vinculats amb el canvi de sistema en les institucions bibliotecàries del país, disten molt de les previsions fetes. En aquest sentit, fem l'anàlisi de com ha anat el 2006, amb els canvis que s'han produït en el panorama català, per tal de poder fer una prospectiva més realista.

Biblioteca pública i biblioteca universitària

La fusió de les empreses Sirsi-Dynix un cop adjudicat el concurs públic per al canvi de sistema informàtic a les biblioteques de Catalunya el 2005, va provocar endarreriments durant el 2006 en el canvi de sistema que han fet que el procés, que es feia de manera més o menys coordinada amb les diferents institucions bibliotecàries del país, es faci ara a diferents ritmes.

En els inicis del 2007, SirsiDynix anuncià que abandonava el desenvolupament de Corinthian per dedicar-se exclusivament a Rome. Aquest fet ha provocat que les institucions bibliotecàries catalanes es replantegin tot el procés d'implementació del sistema de gestió bibliotecària. En els propers mesos es decidirà quin camí seguirà cadascuna.

Durant el 2007-2008 es preveu que les diferents institucions bibliotecàries iniciïn el procés de migració de dades i la implementació del nou programari.

Els canvis d'equip de govern de les eleccions del 2006 asseguren continuïtat en l'empenta iniciada el 2004 per a la creació de xarxes territorials de tot el Sistema de Lectura Pública de Catalunya i els projectes i objectius plantejats pel Govern fins ara. És molt probable que continuem el camí cap a l'oferta de serveis nacionals com ara un catàleg col·lectiu, una central de préstec nacional o el carnet únic per a tots els usuaris.

La biblioteca pública farà un pas important fer ser un agent actiu de la Biblioteca Digital de Catalunya, especialment amb l'aportació de continguts digitals propis. En aquest sentit, és previsible que les iniciatives aïllades de les biblioteques públiques catalanes en digitalització es desenvolupin en projectes marc cooperatius desenvolupats de manera coordinada pel que fa a estàndards de qualitat i intercanvi de dades amb la resta del sistema bibliotecari.

Les biblioteques universitàries faran un esforç per adaptar els seus dipòsits digitals, desenvolupats amb diferents eines, per tal que compleixin els protocols estàndard d'intercanvi d'informació i puguin oferir-se a través de la Biblioteca Digital de Catalunya.

Biblioteca escolar

Les reestructuracions al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya poden suposar canvis en les orientacions del programa d'innovació educativa «Puntedu» de suport a les biblioteques escolars que passa a dependre del SEDEC, el Servei d'Ensenyament del Català. Així mateix, el desenvolupament de la sisena hora a l'ensenyament primari possiblement provocarà la reducció d'un dels principals ajuts en aquesta tercera convocatòria dels «puntedu»: la mitja jornada d'un mestre o professor alliberat per encarregar-se de dur a terme el projecte de biblioteca.

Podria ser una nova oportunitat per reflexionar sobre la conveniència d'incorporar professionals de la biblioteconomia i la documentació a les biblioteques escolars, començant pels centres de recursos i els d'educació secundària.

Així mateix, els 600 centres educatius que ja compten amb l'ajut, van desenvolupant diverses bones pràctiques, que palesen l'interès que les escoles i els instituts tenen en el servei de biblioteca escolar. Els responsables han rebut diversos cursos de formació, coordinats des dels centres de recursos pedagògics, i compten ja amb el programa d'automatització ePèrgam, que encara necessita solucionar alguns problemes tecnològics.

Precisament, en relació amb el programa ePèrgam, des del Departament de Cultura s'ha col·laborat amb el Departament d'Educació en l'elaboració d'un interessant informe, que posa de manifest la necessitat de reflexionar sobre el model cooperatiu que es vol portar a terme i de les limitacions d'aquest programa per treballar en xarxa i compartir registres. Fruit d'aquesta col·laboració entre els dos departaments, s'ha elaborat una selecció bibliogràfica de 300 títols de llibres d'imaginació i de 300 de coneixements destinats a l'educació infantil i primària. I es continuarà treballant per elaborar la selecció destinada a l'ensenyament secundari.

En la línia de facilitar recursos i espais d'intercanvi, des del Departament d'Educació s'ha creat el web <<http://www.xtec.es/innovacio/biblioteques/>> amb l'objectiu de difondre el programa de biblioteques escolars «Puntedu» i posar a l'abast diversos recursos.

Així mateix, s'han presentat les conclusions del Segon Laboratori Biblioteca Pública-Biblioteca Escolar, iniciativa de la Diputació de Barcelona conjuntament amb els departaments de Cultura i Educació, que ha explorat les línies d'actuació conjunta i de cooperació entre la pública i l'escolar. A partir d'aquestes conclusions, el Departament d'Educació elaborarà un document de propostes que difondrà entre la comunitat educativa, la bibliotecària i l'àmbit municipal.

Universitat

L'àmbit universitari continua estant presidit per la Declaració de Bolonya sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i per l'aplicació de la Llei orgànica d'universitats. Tant el desenvolupament de l'EEES com l'aprovació del projecte de Llei de modificació de la Llei orgànica d'universitats amplien l'autonomia universitària, així com també els aspectes de representació i participació dels diferents sectors a la universitat. Alhora, les universitats també s'han vist afectades pels canvis de Govern, i actualment aquesta legislatura 2006-2010 estan a l'àmbit del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, on s'ha creat el Comissionat per a Universitats.

De cara al futur, i centrant-nos en l'àmbit de la Ciència de la Informació, on es preveuen més canvis és en l'aplicació de la Declaració de Bolonya. L'EEES persegueix dos objectius estratègics, l'augment de l'ocupació a la Unió Europea i la conversió del sistema europeu de for-

mació superior en un pol d'atracció per a estudiants i professors d'altres parts del món. Sobre la base d'aquests reptes, aquest any 2007 les facultats presentaran internament propostes de graus i mestratges adaptats al format Bolonya. Es calcula que el primer curs del Grau d'Informació i Documentació que s'ofereixi en EEES a Catalunya serà al curs 2008-2009 i que al curs 2010-2011 els estudiants només es puguin matricular en aquesta modalitat. Amb tot, aquest pronòstic queda pendent de la publicació de les directrius del Ministeri d'Educació i Ciència (MEC) que es calcula que serà a la tardor de 2007. Aquestes directrius no s'establiran per a cada títol, sinó que s'establiran per cada branca de coneixement, i un cop apareguin el temps màxim per reconvertir-se i implantar els nous plans d'estudis és de tres anys.

Per tal doncs d'establir un mínim comú denominador en el títol de grau de l'àrea de la informació i la documentació, es compta amb el *Llibre blanc*, que integra la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació i la llicenciatura de segon cicle en Documentació, i s'ha constituït la Red de Centros y departamentos universitarios de información y documentación que integra els màxims responsables de les nostres titulacions.

En l'EEES, els diferents centres estan treballant també per oferir postgraus tan professionalitzadors com d'investigació, postgrau aquest últim que substitueix els actuals cursos de doctorat. De moment, cada universitat ha de proposar internament els títols que vol oferir individualment o interuniversitàriament, cal veure què aproven les universitats i, posteriorment, caldrà adaptar-se a les directrius dels Govern espanyol i català.

Pel que fa a la recerca, s'està en una etapa de consolidació dels grups de recerca dels diferents centres universitaris i, alhora, aquest període ve marcat per la fi del VI Programa marc, un dels instruments de l'Espai Europeu de Recerca (ERA), i passarem al 7è PM. Aquest nou programa, porta com a subtítol «Crear l'Espai europeu de la recerca i el coneixement per al creixement», té una durada de set anys i una dotació total de 72.726 milions d'euros.

Biblioteques especialitzades i empresa

Les institucions continuen fent grans esforços per millorar els processos de gestió i ordenació de la informació. Tanmateix, aquests esforços habitualment estan destinats a la millora dels processos tradicionals dels centres de documentació.

Durant el 2006 les institucions han començat a prendre consciència de l'enorme coneixement generat per les institucions públiques en forma de informes, estudis, pels museus en forma de projectes de digitalització, etc.

Aquest serà el gran repte per als propers anys: desenvolupar eines, processos i sistemes que permetin publicar d'una manera oberta, accessible i cooperativa tot aquest immens coneixement.

Algunes institucions estan desenvolupant importants projectes, però només representen una petita part de tot el coneixement potencial.